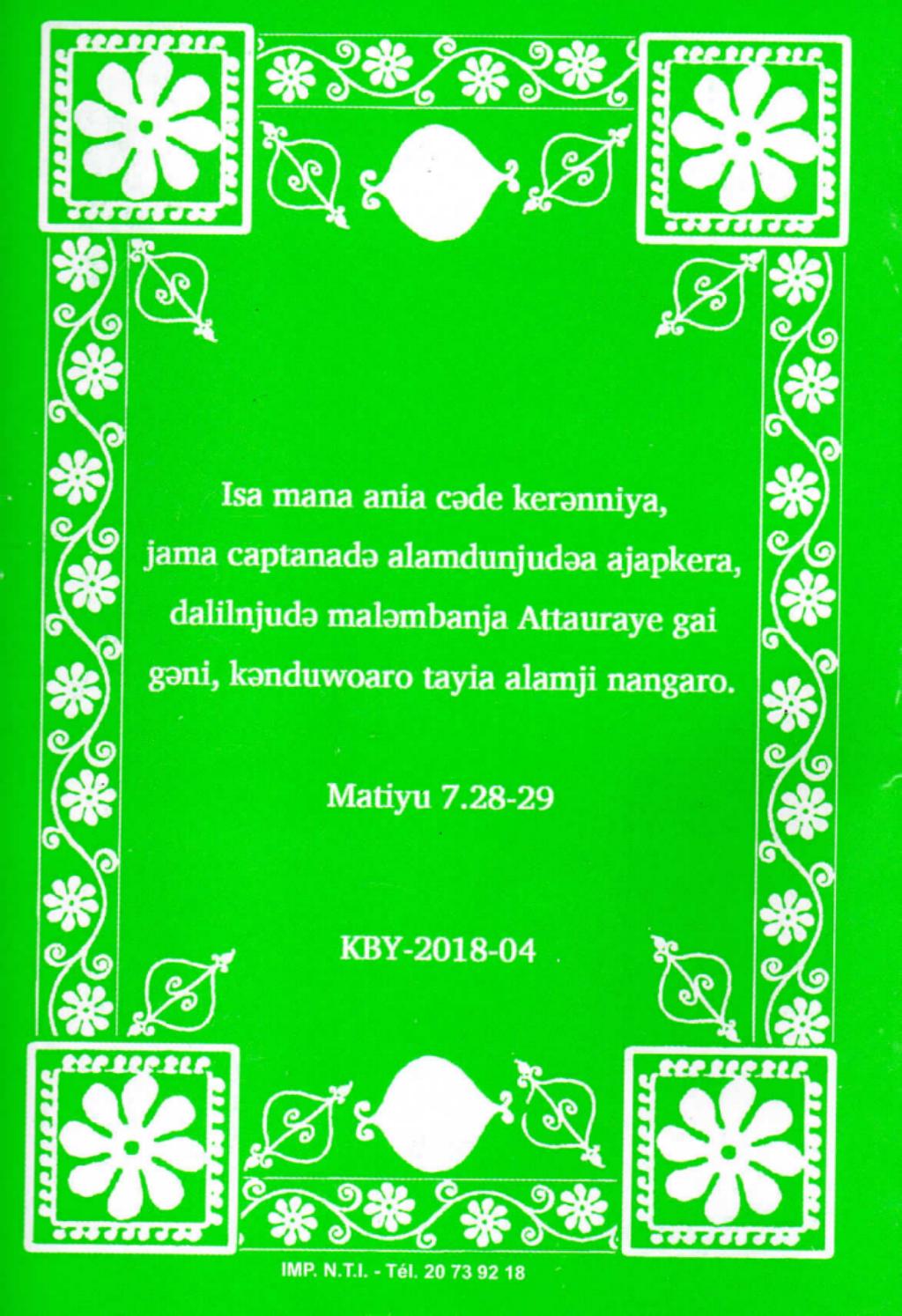

Isaye ambo
kēla adin
jire-a kattuwu-ayen
alamjiyi

Isa mana ania cede kerənniya,
jama captanadə alamdunjudəa ajapkera,
dalilnjudə maləmbanja Attauraye gai
gəni, kənduwoaro tayia alamji nangaro.

Matiyu 7.28-29

KBY-2018-04

Isaye ambo
kəla adin jire-a kattuwu-ayen alamjiyi

Jawawi Isaye
kəla kau kuruwu laayen
Matiyu 5-7

Jésus enseigne les gens à propos de
la vraie et la fausse religion

Le sermon sur la montagne
Matthieu 5-7

traduction biblique
en langue manga

SIM International
B.P. 10065 Niamey, NIGER

Équipe de traduction
Niamey, NIGER

Première édition
Première impression
avril 2018
2000 exemplaires

KBY-2018-04

© Tous droits réservés, 2018
SIM International
B.P. 10065 Niamey, NIGER

Jawawi Isaye
kəla kau kuruwu laayen
Matiyu 5.1-7.29

5 Isa jama kada kadami captairo kirunniya, kəla kau kuruwu laayero juwane napkeno. Fuwurawanju ye nanjuro kadira. ²Daji tayia alamdu badiyeno.

Am bargaasodə

³ «Barganja am karwulan talaawadə,^a
nodo bargaa Mai Samemayedə
nuwanjadəro.

⁴ Barganja am kərma cesiridə,
fuwun simalonja bawodəro.

⁵ Barganja am rokura bawoadə,

^a5.3 am karwulan talaawadə - Am duwon kəlanjaa awimaro ngojənni Alaa mərsajanadə.

fuwun dunia warasajaidero.

⁶ Barganja am kérma këna-a ngudu-aaro jire dioro ngénéptaimadə,^b fuwun kuljaidero.

⁷ Barganja am kanjimarimasodə, tayi ye fuwun kanjimarı cawandidero.

⁸ Barganja am karwu bulladə, fuwun Alaa caruidero.

⁹ Barganja am kérma nanlewa cawudidə, fuwun tayia tadawa Alayelan^c bowodaidero.

¹⁰ Barganja am këla jire dionjayen

^b5.6 am këna-a ngudu-aaro jire dioro ngénéptaimadə - Am duwon kowori cade awo Ala céraanaa dioro majaidə.

^c5.9 tadawa Alaye - Alaa mërsajane awo ti céraanaa dioro majana nangaro, tayi am hal ngëlaa Alaye gairo waljai.

tayia basarjaidə,
nodo bargaa Mai Samemayedə
nuwanjadəro.

¹¹ «Am wu nangaro nayia raranjane
basarnjane diwindo jiri jiri wuljaiya,
bargando! ¹²Kəji dama baworo fanowo,
dalilnjudə samelan mukowando jauro
ngəwu nangaro. Nonowo, adəgaiman
nawiya kureye burwonjanadəa basaryera.

Manda-a nur-a

¹³ «Nayima manda duniaye wo. Amma
mandadə kəlambo walyenoa, jiri fin gəle
cayenju gairo walji? Awimaro
faidajiwawo, tia deyan yirjane am
guguwaccai. ¹⁴Nayima nur duniaye wo.
Bərni kəla kau kuruwuyen dəganadə
gəradiwawo. ¹⁵Wunduma fatəla wasse
kəmon təmjiwawo. Kam fatəla wassiya,

kèla gènaduramnjuyen gènaje fadodèn wundusoro nur ci.¹⁶ Adègaima nayi ye kollowo nurndo fuwu amben wasso, awo ngèla diwidèa caro Bawando Mai Samemaro daraja cadoro!

Kèla Attaurayen

¹⁷ «Bare awo Attaura-a kitawuwa nawiyyaye-alan ruwuwadadèa baworo dioro kadikkoro tèmanuwvi. A'a, tayia baworo dioro gèni, tayi samma wakkajaro kadikko.

¹⁸ Jiremaro nayiro wulnjagakki, kawu same-a cidi-a baworo waljaimaro, arawu bi sèkkal falma Attauralan baworo waljiwawo, sai tayi samma wakkajaiya duwon.

¹⁹ Wundu duwon wadawa aniye gananjaa ga waje am gade yea ngai alamjidè, curo am nodo bargaa Mai Samemayen tia kam daraja jauro ganaalan bowojai. Amma wundu duwon

wadawa ania jëgane am gade yea jaaro alamjidə, curo am nodo bargaa Mai Samemayen tia kam daraja kuraalan bowojai.²⁰ Adə nangaro nayiro wulnjagakki, maləmba Attauraye-a Farisawa-aa jire diolan konuwwawoa, təmmaro nodo bargaa Mai Samemayero ngawuwwawo.

Kəla gərgaduyen

²¹ «Amwurawande jaman kureyero: “Bare kam yejəmmi, wundu duwon kamba cejənadəa shararo caadi,”[†] cane wuljaanadəa fanuwwa. ²² Amma wu nayiro wulnjagakki, kam kamanjuro gərgajəgənadəa shararo caadi. Koro kam kamanjuro “Kam bowuye!” cəne rajənadəa majilis adinwuyero caadi. Koro

[†]5.21 NL 20.13; SK 5.17

kam duwon kamanjua waje tiro: “Batti!” cənnadəa kannu jaanamayero koljagai.

²³ «Adə nangaro na laya duwaduramben sadaa njəddoro isəmma duwon, awo kuttu laa kamanəmbo yiddəmmaa tangəmia, ²⁴ fuwu laya duwaduramdəyen sadaanəmdəa kolle lene ni-a kamanəm-a solodənowo duwon, daji walde are sadaanəm yidde.

²⁵ «Shararambo lawalamanəm-a rokko ledū diwi duwon, kəla jawallen doiro kowori de tawaktəne, bare nia alkaliro sərənjəgənniro. Adə gənia, alkali nia mukko sojiyero njakke, soji ye nia kosolan jannjiyi. ²⁶ Jiremaro niro wulnjəgəkki, nadən wuri njəgaidəa cotto rəmbəmmia, təmmaro luwumbawo!

Kəla kənjənayen

²⁷ «Koro tayiro: “Bare kənjəna dimmi,”[†] cane wuljaanadəa fanuwwa. ²⁸ Amma wu nayiro wulnjagakki, wundu duwon kamua cure mangarjənadə, karwunjun kənjəna cədəna. ²⁹ Simməm kəmboramdə njakke biwu dimia, tia kulaine gəmme. Tiyinəm samma kannuro fidiyidəroa, sim fal fuddəmmadəma niro ngalwo. ³⁰ Koro mukkonəm kəmboramdə njakke biwu dimia, tia kamme gəmme. Tiyinəm samma kannuro fidiyidəroa, mukko fal fuddəmmadəma niro ngalwo.

Kəla kamu dəptayen

³¹ «Koro waldane tayiro: “Kam kamunjua dəpcidə tiro kakkadu kamu dəptaye co,”[†]

[†]5.27 NL 20.14; SK 5.18

[†]5.31 SK 24.1-4

cane wuljana.³² Amma wu nayiro wulnjagakki, wundu duwon kamunjua kəla kənjənayen gəni dəpcənadə tia kənjənamaro cədəna. Koro wundu duwon kamu dəpkadaa niyajənadə, ti ye kənjəna cədəna.

Kəla kansi boyen

³³ «Koro amwurawande jaman kureyero: “Bare bowuro kansi bummi, kansi Kəmandero yibbummadəa de!”[†] cane wuljaanadəa fanuwwa.³⁴ Amma wu nayiro wulnjagakki, bare təmmaro kansi buwwi! Bare sameyen kansi buwwi, Alaye kurisnu kərmaiye nangaro,³⁵ bi cidiyen, sinju gənaduram nangaro, bi Jerujalemben, bərni Mai Kuraye nangaro.³⁶ Koro bare kəlandoyen kansi buwwi,

[†]5.33 Lew 19.12; KI 30.2; SK 23.21

ranguwe kanduri kəlandoye falmaa bul bi cələmbo diwwawo nangaro.³⁷ Ngəlanjudə “Aaa,” bi “A’ɑ,” wullowo. Awi yaye adəa kojənadə na ti Kəladoyen^d kadio.

Kəla rəmboyen

³⁸ «Koro tayiro: “Kam laa sim bi timi kamanjuye fal kittuluwoa, simnju bi timinju fal ye cattuluwo!”[†] cane wuljaanadəa fanuwwa.³⁹ Amma wu nayiro wulnjagakki, bare kam kəlado wanuwwi. Kam laa ferinəm kəmboram marın bakcia, wailadə yea tiro kalakkəgəne.⁴⁰ Koro kam laa gəmajenəm moworo nia shararo njadi cənia, kolle garinəmdə yea ngojo.⁴¹ Kam laa dunodunon njakke na kilometər fallaro

^d5.37 Kəlado - Yiwulis.

[†]5.38 NL 21.24; Lew 24.20; SK 19.21

lenəmia, na kilometər yindiaro ti-a rokko lenowo.⁴² Kam njuworənamadəro ye, koro kam nanəmnin tagari cəraanadəro bare dapkəgəmmi.

Kəla kəlado rawoyen

⁴³ «Koro tayiro: “Kəmaskinəmba raye,[†] kəladonəmba wane,” cane wuljaanadəa fanuwwa. ⁴⁴ Amma wu nayiro wulnjagakki, kəladowandoa rawowo, koro am nayia basarnjanadə yero Alaa yukkorowo, ⁴⁵ tadawa Bawando Mai Samemayero walloworo. Dalilnjudə Ala cakke kəngal am ngəla-a diwi-aa wassi, koro ingi sameye ye jirewu-a jirenambuwu-aro cuduriyi nangaro. ⁴⁶ Am nayia njaraanaa raawia, awi mukowaye diw? Akki mowomaso ye ngai gəna cad?

[†]5.43 Lew 19.18

⁴⁷ Koro kəramiyando runjaa lewanuwia,
 awi gəle am gadesoyea kojəna diw?
 Kərdiya ye ngai gəna cadi? ⁴⁸ Adə nangaro
 Bawando Mai Samemadə kalkallo
 diomadə gai, nayi ye kalkallo diowuro
 wallowo!

Kəla sadaayen

6 «Hangal gənanowo, bare kəndondo
 jireye federo jama nayia njaroro
 diwwi. Adə gənia, mukowa na Bawando
 Mai Samemayen fanduwwawo. ² Adə
 nangaro sadaa talaawaro yiddəmiya, bare
 mənafəkkaso gai am gadero awo
 dimmadəa wulgəmmi. Tayidə dandal so,
 farsam solan am tayia caro daraja cadoro
 sadaa cadi. Jiremaro nayiro wulnjagakki,
 nuwanja cawandəna. ³ Amma nidə sadaa
 talaawaro yiddəmiya, bare mukkonəm
 waila awo mukkonəm kəmboram cədidəa

nojənni,⁴ sadaanəmdə asərlan napco. Daji Bawanəm asərlan curuidə niro mukowa nji.

Kəla moduwayen

⁵ «Moduwa dimiya, bare mənafəkkaso cadidə gai dimmi. Tayidə dandal so, farsam solan daada am tayia caroro moduwa cadiya, caraana. Jiremaro nayiro wulnjagakki, nuwanja cawandəna.

⁶ Amma nidə moduwa dimiya, ngimməmbo ngaye cinnadəa jange Bawanəm turuiyawodəa kore. Daji Bawanəm asərlan curuidə niro mukowa nji.

⁷ Koro moduwa diwiya, bare kərdiyadə gai awo falla ngəwuro wuwulluwwi. Mananja ngəwu nangaro Ala tayia fanjiro təmajai. ⁸ Bare tayi gairo walluwwi, dalilnjudə kawu tia koruwidəmaro Bawando məradundosodəa

nojëna nangaro.⁹ Akko ngailan moduwa dewe:

“Bawande Mai Samema,
cunəmbo daraja tio!
¹⁰ Nodonəm bargaa iso!
Awo raamma dunian tədo,
jiri same yen tədidə gai!
¹¹ Kəmbonde kuye sade.
¹² Biwunde gawursagane,
andi ye am biwu saddənadəa
gawurniyenadə gairo.
¹³ Bare kolsame jaraptiyende,
Kəladodəro kasane.
Nodo-a kənduwo-a daraja-a
har abadaro kaanəmdəma. Amin.”

¹⁴ «Nonowo, am biwu njaddənadəa gawurnuwia, Bawando Mai Samema nayi yea gawurnjai. ¹⁵ Amma tayia

gawurnuwwawoa, Bawando ye biwundo gawurjiwawo.

Kəla asemen

¹⁶ «Asem diwiya, bare mənafəkka cadidə gai fəkkando dinuwvi! Tayidə am asemnja caroro fəkkanja faljai. Jiremaro nayiro wulnjagakki, nuwanja cawandəna.

¹⁷ Amma nidə asem dimiya, kəlanəm ye kəndawulan samme, fəkkanəm ye lamme,

¹⁸ Bawanəm turuiyaworo kajia, bare wunduma asem dimiro nojənniro. Daji Bawanəm asərlan curuidə niro mukowa nji.

Kəla arsiyi captayen

¹⁹ «Bare kəlandoro arsiyi dunialan cammuwwi, na duwon kanam-a diwuram-a bannajai, barwuso ye faljane ngasaye

ngojaidə. ²⁰ Kəlandoro arsiyi samelan cammowo, na duwon kanam-a diwuram-a bannajaiwawo, barwuso ye faljane ngasaye ngojaiwawodə. ²¹ Nonowo, na arsiyindo dəganadəman karwundo ye kərga.

²² «Simdə, tima fatəla tiyyiyedə wo. Simməm ngaa, tiyinəm samma ye nurraro walji. ²³ Amma simməm jaujia, tiyinəm samma ye duwuarō walji. To, nur nilan dəganadə duwua, duwu adə jaumaro kura, diye!

²⁴ «Wunduma rakce wolodi kam yindiyero waljiwawo. Bi fal waje fal cərayi, bi fal bərsəmje fal bassi. Nayi ye ranguwe wolodi Ala-a wuri-ayero walluwwawo.

Kəla karwungai dioyer

²⁵ «Adə nangaro nayiro wulnjagakki,

bare kəla awo rondoro buwi-a yawi-ayen bi kəla awo tiyindoro yakkuyien karwungai diwwi. Rodə kəmboa kojəna, koro tiyidə ye kajəmu kojəna, gəna? ²⁶ Ngudowa sameyea ruiwo, kulo ye canadiawo, kala ye cadiawo, koro nema ye jawulan capcaiwawo yaye, Bawando Mai Samema tayia ambaji. Nayidə jauro ngudowaa darajan konuwwa, gəna? ²⁷ Wundundo gəle rakce karwungainjulan sa fal kawunjuro cərgaidə?

²⁸ «Koro awiro kəla kajəmuyen karwungai diwi? Fəreso karaaye jiri rijaidəa ruiwo, ngənəpcaiawo, koro caa cadiawo. ²⁹ Amma nayiro wulnjagakki, Mai Sulemana jauro darajaa yaye, ngaltema kajəmu fəre aniye falnjaa nanshawan najəgəna cakkənni. ³⁰ Ala fəreso ku karaan rijai bari kannuro fijagai

ania ngai jakcidə, fagatto nayi yea jannjai, nayi kambərse ganaadə!

³¹ «Adə nangaro bare kəla awo aniyen karwungai diwwi, bare kəlandoro: “Awi gəle bukiye?” bi “Awi gəle yaiye?” bi “Awilan gəle tiyinde jangiye?” wulluwwi.

³² Kərdiyaso awo ania majai, amma Bawando Mai Samema nayi ye awo ani samman məradundoaro nojəna. ³³ Attəroa, nodo bargaa Alaye-a jirenju-a manowo duwon, awo ani samma yea nayiro njadi. ³⁴ Adə nangaro bare karwungai bariye diwwi, karwungai bariyedə kuye gəni. Ku nguson suwol kaanjua.

Kəla ambo shara njəddoyen

7 «Bare wundumaro shara yidduwwi,^e nayi yero shara

^e7.1 bare wundumaro shara yidduwwi - Bare

njaddiwawo. ² Jiri ambo shara yidduwidə gai, nayi yero shara njaddi. Koro jiri ambo ngalgəwidə gai, nayi yero ngalnjagai.

³ «Awiro kaləm sim kamanəmben rumi duwon, karjəm curo simməmbea asunəmbawodə? ⁴ Akko ni simməmlan karjəmbadə, awiawin gəle kamanəmbo: “Kolle kaləm simməmbedəa tuluwukke,” nəmi? ⁵ Mənafək! Karjəm simməmbedəa tuluwumiya duwon, daji ngəlaro rume kaləm sim kamanəmbedəa tuluwumi.

⁶ «Bare awo tayirdəa kəriyaro yiwwi, koro bare awondo darajaa fuwu aladeyayen kolluwwi. Kolluwiya, tayia guguwaccai, kəriya ye suwordane nayia njanjannjai.

Kəla koro-a madu-a cinna bakta-ayen

⁷ «Korowo njadi, manowo fanduwi, cinna bangowo kanjagai. ⁸ Wundu duwon cuwirimadəro cadi, kam majimadə ye cuwandi, koro kam cinna bakcimadə yero kajagai.

⁹ «Wundundo tadanju tia burodiro cuworiya, dongur kauye cidə? ¹⁰ Bi buniro cuworiya, kadi cidə? ¹¹ Nayi diwidə awowa ngəla tadawandoro njo nonuwwa, balle Bawando Mai Samema awowa ngəla am tia caworiro cidə! ¹² Adə nangaro awo duwon amso nayiro njaddiya raawwadəa nayi ye tayiro yiddowo! Adəma maana Attaura-a kitawuwa nawiyaye-ayedə wo.

Kəla ngaworam jəkkadəyen

¹³ «Ngaworam jəkkadəyen ngawowo, dalilnjudə ngaworam farak, jawalnju ye

kəskedə, tima ngaworam kannuyedə wo, am tiyen ngasayidə kada.¹⁴ Amma ngaworam jækka, jawalnju ye jaudə, tima ngaworam ro sawisoyerо cadimadə wo, am tia cawandidə ganama.

Kəla kəska-a tadanju-ayen

¹⁵ «Nawiya kattuwuyero hangal gənanowo! Tayidə nandoro isaiya, alamanja dimi gai, amma karwunja jauro diwi bulduye gai.^{f 16} Tada casakkidəlan tayia asunuwi. Inab coccorilan njakcayı wa? Koro tarmu kolollan cadori wa?

¹⁷ Kəska ngəla nguson tada ngəla cakki, koro kəska diwi ye tada diwi cakki.

¹⁸ Kəska ngəladə rakce tada diwi cakkiwawo, koro kəska diwidə ye rakce

^{f 7.15} alamanja dimi gai, karwunja buldu gai - Curo dəla, ngawo kani.

tada ngəla cakkiwawo.¹⁹ Kəska fi duwon tada ngəla cakkiwawodəa caljane kannuro fijagai.²⁰ Adə nangaro tadanjalan tayia asunuwi.

Kəla fuwura jireyen

²¹ «Am wuro: “Kəma! Kəma!” cani samma gəni nodo bargaa Mai Samemayero ngasayi, sai kam awo Bawani Mai Samema cəraanaa cədimadə. ²² Yim adən^g am ngəwu wuro: “Kəma, Kəma, cunəmlan gəna nawinawi kidiye, sedanso duyeiye, koro awo ajabba ajabba kada ye kidiye?” cani. ²³ Daji wuye tayiro: “Ngaltema nayia nonjakkəni. Wun kuruwunno lenowo, nayi diwi diomasodə!” nəkki.

^g7.22 yim adən - Kiyama.

Misal fado tadowu yindiye

²⁴ «Adə nangaro wundu duwon manani ania fanje jëganamadə, ti alama kam hangalla soronju kəla kauyen cədandənadə gai. ²⁵ Ingi sameye cudure bərəm fala tarje, karuwa ye cije sorodəa babakkenniya, sorodə wurdənni, dalilnjudə fərdunju kəla kauyen tədandəna nangaro. ²⁶ Amma wundu duwon manani ania fanjəna jëgannimadə, ti alama kam hangal bawoa soronju kəla cidi kesayen cədandənadə gai. ²⁷ Ingi sameye cudure bərəm fala tarje, karuwa ye cije sorodəa babakkenniya, wurde təgəmbo fiyada,» yeno Isaye.

²⁸ Isa mana ania cəde kerənniya, jama captanadə alamdunjudəa ajapkera, ²⁹ dalilnjudə maləmbanja Attauraye gai gəni, kənduwoaro tayia alamji nangaro.